

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Júlie Horskej v právnej veci žalobcu: **M., s.r.o., Ž.**, zastúpeného advokátom JUDr. P., P. proti žalovanému: **JUDr. O.**, advokát, Z., správca konkurznej podstaty úpadcu Z., **o určenie pravosti prihlásenej pohľadávky v sume 6 659 193,25,-- Sk s nárokom na oddelené uspokojenie**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2008, č.k. 8 Cbi 2/08-66, takto

r o z h o d o l:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2008, č.k. 8 Cbi 2/08-66 sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom určil, že pohľadávka žalobcu v sume 6 658 793,15,-- Sk je pohľadávkou 3. triedy s nárokom na oddelené uspokojenie z nehnuteľnosti - obnova prierezovne, hala dvojloďová IČ 10366, nachádzajúca sa v k.ú. M., zapísaná na LV č. X., parc.č.3244/2, vedenú Správou katastra M.. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 18 275,-- Sk.

Rozhodol tak s odôvodnením, že 9. apríla 1999 bola uzavretá zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 33/93 medzi záložným veriteľom A., a.s., pobočka B. a záložcom Z., a.s., zastúpeného Ing. S., predsedom predstavenstva. Mala zabezpečovať úver

v sume 6 059 271,35,-- Sk spolu s príslušnými úrokmi, poskytnutého záložným veriteľom podľa zmluvy o úvere č. 45/93/31319165 z 9. apríla 1993.

Podľa čl. 2 bodu 1 záložca (Z.) je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti obnova prierezovne - hala dvojloďová IČ 10366, nachádzajúca sa v k.ú. M., zapísaná na LV č. X., parc.č.3244/2, vedená Správou katastra M.. Podľa čl.7.bodu 1/ Zmluva nadobudla platnosť dňom podpisu oboma zmluvnými stranami, účinnosť nadobudla dňom vkladu záložného práva do katastra nehnuteľnosti a týmto dňom vzniklo záložné právo. Úverová zmluva č. 45/93/31319165 z 9. apríla 1993 bola podpísaná dvoma zástupcami úpadcu, a to Ing. S. a Ing. H.. V žiadosti o poskytnutie podnikateľského úveru zaslal A., a.s., pobočka B., bola úpadcom v bode 13. žiadosti uvedená ako oprávnená osoba Ing. F.. Ing. H. ako osoba oprávnená podpísal úverovú zmluvu, aj zmluvu o záložnom práve, spolu s Ing. S.. A. konala v dobrej viere, že Ing. H. je oprávnený konať za Z., a.s.. Ing. H. podľa výpisu z Obchodného registra nebol v tom čase členom predstavenstva a nebolo zo strany žalobcu predložené ani plnomocenstvo, udelené mu na podpis zmluvy. V tomto prípade súd vychádzal z ust. § 15 Obchodného zákonníka, lebo uzavretie záložnej zmluvy patrí medzi oprávnenia riaditeľa pobočky. Z uvedených skutočností s poukazom na následné správanie sa oboch účastníkov konania, súd dospel k záveru, že úverová zmluva a záložná zmluva boli platne uzavreté. Záložné právo na nehnuteľnosť - obnova prierezovne - hala dvojloďová IČ 10366, nachádzajúca sa v k.ú. M., zapísaná na LV č. X., parc.č.3244/2, vedená Správou katastra M., je platná a v zmysle §28 ZKV zakladá právo žalobcu na oddelené uspokojenie. Ďalej súd zistil, že 24.septembra 2003 došlo k postúpeniu prihlásenej pohľadávky v sume 6 659 193,25,-- Sk na spoločnosť M., spol.s r.o., Žilina.

Ustanovenie § 20 ZKV umožňuje, aby sa záložný veriteľ mohol domáhať uspokojenia svojej pohľadávky tak voči obligačnému dlžníkovi, ako aj voči záložnému dlžníkovi a žiaden právny predpis mu nezakazuje domáhať sa svojho práva voči hlavnému a aj voči vedľajšiemu dlžníkovi súčasne. Od záložného dlžníka sa však veriteľ môže domáhať uspokojenia iba z výťažku z predaja zálohu. Nakoľko si hlavný dlžník U. svoju povinnosť splatiť úver riadne a včas nesplnil, v súlade s § 151a Obč.zák. vzniklo právo banky domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky zo zálohu. Súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že toto právo je možné jednoznačne kvalifikovať, a to výškou pohľadávky, ktorú záložné právo zabezpečuje. Ide o peňažný nárok žalobcu ako záložného veriteľa voči úpadcovi, ktoré môže byť uspokojené vo vzťahu k úpadcovi iba z výťažku z predaja zálohu. Na základe uvedených skutočností súd prvého stupňa žalobe v časti pohľadávky v sume 6 658 793,15,-- Sk žalobe vyhovel. Vo zvyšku žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu.

Proti rozhodnutiu v časti, ktorou bolo žalobe vyhovené, podal odvolanie žalovaný. Žiadal rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní namietal, že žalobca nepredložil žiaden listinný dôkaz - interný predpis, ktorý by dokazoval, že z funkčného zaradenia pána Ing. H. vyplývalo jeho poverenie konať v mene podnikateľa a zaťažiť majetok podnikateľa záložným právom, zabezpečujúcim záväzok tretej osoby a takýmto konaním podnikateľa zaväzovať. Preto platí, že v čase uzavretia predmetnej zmluvy boli oprávnení za úpadcu Z., a.s. podpisovať všetci členovia predstavenstva, pričom bol vždy potrebný podpis dvoch členov predstavenstva. Z toho vyplýva, že konanie osôb podpisujúcich za úpadcu uvedený právny úkon - zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. 33/93 z 9.4.1993 nezaväzuje úpadcu a je absolútne neplatným právnym úkonom. Ďalej uviedol, že z ustanovenia článku VI. záložnej zmluvy, ktoré modifikovalo ustanovenie § 151a Občianskeho zákonníka, vyplýva len oprávnenie žalobcu ako záložného veriteľa nehnuteľností, uvedené v časti II zmluvy, predat' ich na verejnej dražbe alebo iným vhodným spôsobom, najmä priamym predajom a nie oprávnenie požadovať od úpadcu peňažné plnenie svojho záväzku, pretože na to slúži zabezpečovací inštitút odlišný od záložného práva, a to inštitút ručenia. Z dikcie zákona o konkurze a vyrovnaní vyplýva, že pohľadávku, ktorú si žalobca uplatňuje, nie je možné považovať za pohľadávku s právom na oddelené uspokojenie, pretože podľa ustanovenia § 28 ods.1 ZKV sú oddelenými veriteľmi len veritelia pohľadávok, ktoré boli zabezpečené záložným alebo zádržným právom, prípadne obmedzením prevodu nehnuteľností a len títo majú pri speňažení právo, aby ich pohľadávka bola uspokojená z výťažku predaja vecí, na ktorej viazne záložné alebo zádržné právo. Pohľadávka, ktorú si uplatňuje žalobca nie je zabezpečená záložným právom, ona sama je akcesorickým záväzkom, z toho dôvodu sa nejedná o pohľadávku, ktorú možno uplatniť s právom na oddelené uspokojenie.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Žalovaný svoje odvolanie oprel o dva hlavné argumenty. Prvým je absolútna neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 33/93 z 9.apríla 1993 z dôvodu, že ju podpísal Ing. H., ktorý na takýto úkon nebol oprávnený. K tomuto argumentu žalobca uvádza, že Ing. H. bol oprávnený konať v mene úpadcu v zmysle § 15 Obchodného zákonníka. Toto tvrdenie žalobca preukázal aj listinnými dôkazmi, predovšetkým však súd v inom konaní (sp.zn. 14 Cbi 60/2003) medzi rovnakými účastníkmi právoplatne rozhodol, že predmetná záložná zmluva je platná a týmto rozhodnutím bol súd viazaný. Druhým argumentom je, že žalobca nemá voči úpadcovi riadnu pohľadávku, a preto nemá právo, aby jeho pohľadávka voči dlžníkovi U., s.r.o., Rožňavská 1, Bratislava bola

uspokojená v rámci konkurzného konania, pritom voči úpadcovi má iba akcesorický záväzok. K tomuto argumentu žalobca uviedol, že záložnému veriteľovi - žalobcovi vzniklo právo na uspokojenie svojej pohľadávky z výťažku z predaja zálohu. Nakoľko došlo k vyhláseniu konkurzu na majetok záložcu (úpadcu), nemohlo dôjsť k riadnemu výkonu záložného práva tak, ako to predpokladá zákon a ako to napokon predpokladá aj zmluva o zriadení záložného práva. Všetok majetok tvoriaci konkurznú podstatu sa môže speňažovať iba spôsobom stanoveným ZKV. Neznamená to však zánik práva záložného veriteľa na „vecné ručenie“ a požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z výťažku z predaja zálohu. Napokon žiadny právny predpis nezakazuje záložnému veriteľovi, aby sa domáhal uspokojenia svojej pohľadávky aj proti hlavnému a aj proti vedľajšiemu dlžníkovi súčasne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods.1 O.s.p. v zmysle ustanovenia § 214 ods.1 O.s.p. a po preskúmaní rozhodnutia v napadnutej časti, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Predmetom odvolacieho konania je určenie pohľadávky, žalobcom prihlásenej do konkurzu vedenom na majetok úpadcu Z., a.s., Bratislava, Rožňavská 1 v sume 6 658 793,15,-- Sk, že je pohľadávkou 3. triedy s nárokom na oddelené uspokojenie.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že právny predchodca žalobcu A., a.s., Nitra uzavrela 9. apríla 1993 so spoločnosťou U., s.r.o., Bratislava, Rožňavská 1 úverovú zmluvu č. 45/93/31319165, na základe ktorej jej poskytla úver v sume 6 059 271,35,-- Sk. Tento úverový vzťah bol zabezpečený záložnou zmluvou k nehnuteľnostiam z 9. apríla 1993, č. 33/93. Do zálohu boli dané nehnuteľnosti vo vlastníctve úpadcu - Z., a.s., Bratislava, Rožňavská 1, nachádzajúce sa na parcele č. 3244/2, zapísané na LV č. X. v k.ú. M., Správa katastra M..

Podstatou záložného práva je oprávnenie záložného veriteľa, aby jeho pohľadávka bola uspokojená z výťažku z predaja zálohu, ak dlžník svoj dlh nesplní. V prejednávanej veci správca po preskúmaní záložnej zmluvy dospel k záveru, že je neplatná, lebo ju za záložcu (t.č. úpadcu) podpísal okrem predsedu predstavenstva Ing. S., Ing. H., ktorý v tom čase vykonával u úpadcu funkciu ekonomického riaditeľa. Žalovaný tvrdí, že Ing. H. nebol osobou oprávnenou na takéto právny úkon, lebo nebol členom predstavenstva. Odvolací súd sa s tvrdením žalovaného nestotožňuje. Je nepochybné, že Ing. H. nebol členom predstavenstva, ale ako ekonomický riaditeľ bol nepochybne osobou oprávnenou robiť takéto právne úkony, lebo uzatvárať zmluvy s tretími osobami je v obchodných kruhoch konaním obvykle spojeným s funkciou ekonomického riaditeľa spoločnosti. Preto vzhľadom na uvedené

skutočnosti Ing. H. konal na základe zákonného splnomocnenia v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka, následkom čoho jeho podpis na predmetnej záložnej zmluve zaväzuje úpadcu .

Nie je možné prisvedčiť ani ďalšej námietke odvolateľa, že pohľadávku, ktorú si žalobca prihlásil, nie je možné považovať za pohľadávku s právom na oddelené uspokojenie. Nesplnením povinnosti zo strany U., s.r.o. B. zaplatiť dlh z úverovej zmluvy riadne a včas, vznikol žalobcovi nárok uspokojiť svoju pohľadávku zo zálohu. K riadnemu výkonu záložného práva v danom prípade nemohlo dôjsť, lebo na majetok záložcu bol vyhlásený konkurz, počas ktorého sa majetok môže speňažovať len spôsobom upraveným ZKV.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v sporových konaniach sa priznáva právo záložnému veriteľovi na zaplatenie sumy vo výške dlhu, ktorý má veriteľ voči obligačnému dlžníkovi, a to aj proti záložnému dlžníkovi, s tým, že výkon rozhodnutia je možný len z predaja založenej veci a len do výšky dlhu. Tak ako v sporovom konaní má záložný veriteľ právo, aby mu bolo priznané jeho právo, má takéto právo aj v konkurznom konaní. Je potrebné prisvedčiť žalobcovi, že žiadny právny predpis nezakazuje záložnému veriteľovi, aby sa domáhal uspokojenia svojej pohľadávky aj proti obligačnému dlžníkovi a aj proti záložnému dlžníkovi súčasne. V tejto súvislosti však odvolací súd poznamenáva, že správca konkurznej podstaty by v takomto prípade mal svojou činnosťou zabezpečiť, aby nedošlo k uspokojeniu veriteľa dvakrát, jednak v konkurze vedenom na majetok obligačného dlžníka a jednak v konkurze vedenom na majetok záložného dlžníka, ktorý nie je obligačným dlžníkom.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

V konaní úspešný žalobca si trovy odvolacieho konania nevyčísľil, preto mu odvolací súd ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 16. marca 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.